

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/9/2013
Identifikačné číslo spisu:	8708207876
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Anna Marková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8708207876.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu BLUECUBE, s. r. o., Bratislava, Karadžičova 10, IČO: 44 079 583, zastúpeného advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, AK FELIX NEUPAUER & PARTNERS, Karadžičova 10, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s., Poprad, Hraničná 662/17, IČO: 36 485 250, zastúpenému DEDÁK & partners, s. r. o., Mlynské Nivy 45, Bratislava, 2/ Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť, a. s., Poprad, Hraničná 662/17, IČO: 36 500 968, zastúpenému PETERKA & PARTNERS, v. o. s., Kapitulská 18/A, Bratislava, o zaplatenie 2 656 000,-- eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 18Cb/146/2008-1142, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. decembra 2012, č. k. 5Cob/83/2012 - 1168, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad uznesením zo 17. septembra 2012, č. k. 18Cb/146/2008-1142 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobca na potvrdenie skutočnosti ohľadne objektívne reálnej nemožnosti zaplatenia súdnych poplatkov, ako aj preddavku na trovy konania, predložil súdu daňové priznanie za rok 2011, súvahu za rok 2011 a výkaz ziskov a strát za rok 2011. Zároveň uviedol, že sa nejedná o zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. K majetkovým pomerom žalobca uviedol, že od 29. augusta 2009 má na Karadžičovej ulici v Bratislave sídlo na základe nájomnej zmluvy o podnájme nebytových priestorov, uzavretej medzi spoločnosťou GENERIX, a. s. a žalobcom. Nájomné uhrádza v sume 100,-- eur ročne. Ako vyplýva z daňového priznania a súvahy na rok 2011, žalobca nevlastní žiadny hnutelný alebo nehnuteľný majetok, eviduje aj záväzky vyplývajúce z pôžičiek poskytnutých za predchádzajúce obdobia, v súčasnosti po čiastočnom splatení v sume 25.232 eur.

Ďalej uviedol, že každý podnikateľský subjekt bez ohľadu na svoje postavenie, organizačnú formu alebo na to, s akým majetkom podniká, vstupuje pri podnikaní do oblasti vzťahov, ktoré so sebou nesie riziko neúspechu, strát a ďalších nepriaznivých dôsledkov. Z tohto dôvodu je preto nutné u podnikateľských

subjektov, pokiaľ ide o posudzovanie predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov, rozlišovať, či nepriaznivá situácia podnikateľa vychádza z jeho podnikateľskej činnosti, pričom nie je podstatné, či postupoval pri tejto činnosti riadne a dostal sa do nepriaznivej situácie vplyvom zhody okolností, alebo postupoval nezodpovedne a sám si svoju situáciu zavinil, lebo toto všetko je nutné zahrnúť do pojmu podnikateľského rizika. Pomery účastníka konania, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť, by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov len vtedy, ak by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodov, ktoré nemajú pôvod v podnikaní samom. Teda skutočnosť, že žalobca momentálne nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na svojom účte, nepodmieňuje oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za podaný návrh.

Na odvolanie žalobcu vec preskúmal Krajský súd v Prešove ako súd odvolací a rozhodol uznesením z 20. decembra 2012, č. k. 5Cob/83/2012-1168 tak, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca svoju žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj odvolanie proti uzneseniu, ktorým mu oslobodenie od poplatkov priznané nebolo, zdôvodnil nepriaznivou finančnou situáciou v poľnohospodárskom sektore. Odvolací súd k tejto skutočnosti považoval za potrebné zdôrazniť, že žalobca sa podanou žalobou nedomáha majetkovej ujmy ako zástupca poľnohospodárskych družstiev, ale domáha sa svojich vlastných nárokov, ktoré získal na základe zmlúv o postúpení pohľadávok. Z uvedeného dôvodu nie je možné pri posudzovaní plnenia podmienok pre oslobodenie od platenia súdnych poplatkov u žalobcu prihliadať na súčasnú situáciu v poľnohospodárskom sektore.

Žalobca svoju žiadosť o oslobodenie zdôvodňuje len nepriaznivou finančnou a ekonomickou situáciou ako podnikateľský subjekt s nemožnosťou platiť značne vysoké súdne poplatky. Odvolací súd na túto skutočnosť uviedol, že žalobca ako podnikateľ sám zodpovedá za zabezpečenie finančných prostriedkov na svoje podnikateľské aktivity. Súčasťou podnikateľskej činnosti je aj súdne uplatňovanie pohľadávok, ako aj obrana proti žalobám smerujúcim proti podnikateľskému subjektu, ktorý si musí prostriedky potrebné na krytie výdavkov, ktoré s tým vzniknú, vytvoriť alebo inak zadovážiť. Vzhľadom na zmluvnú voľnosť je výlučne zodpovednosťou podnikateľa (ide o podnikateľské riziko), akým smerom, s kým a v akom rozsahu rozvíja svoje podnikateľské aktivity. Pokiaľ sa podnikateľ dobrovoľne rozhodne podnikáť v takom rozsahu, že nie je schopný posúdiť rozsah záväzkov, ktoré na seba svojou činnosťou prevezme, alebo nie je schopný zabezpečiť si rezervné prostriedky na uplatňovanie svojho práva, nemôže žiadať, aby dôsledky jeho nesprávnych podnikateľských rozhodnutí za neho znášal štát. Preto napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca dovolanie. Žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania je podľa žalobcu daná v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. Žalobca považuje napadnuté uznesenie odvolacieho súdu za zjavne nesprávne, nedostatočne a len stroho odôvodnené, teda arbitrárne, čo v konečnom dôsledku spôsobuje jeho nezákonnosť. Tvrdí, že odvolací súd sa žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadal s odvolacími dôvodmi, založenými na rovnosti účastníkov konania a nenáležitej statusovej diskvalifikácii žalobcu ako podnikateľa nesúceho podnikateľské riziko pri posudzovaní možnosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov prvostupňovým súdom, čím *inter alia* trpí uznesenie odvolacieho súdu podľa dovolateľa samotnou nepreskúmateľnosťou. Žalobca považuje uznesenie súdu prvého stupňa, ako aj uznesenie odvolacieho súdu za prejav svojvôle a zároveň sa mu postupom odvolacieho súdu pri vydávaní napadnutého uznesenia odňala možnosť konať pred súdom, lebo odvolací súd zjavne v rozpore so zákonom odňal žalobcovi ako účastníkovi konania jeho procesné právo domáhať sa priznania oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, a to z dôvodu, že je podnikateľským subjektom, ktorý musí znášať podnikateľské riziko. Je toho názoru, že dôvody, ktoré viedli odvolací súd k vydaniu rozhodnutia, sú svojvoľným výkladom ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p., keďže nerešpektujú jeho znenie a zjavne popierajú hypotézu uvedenej právnej normy. Uvedený postup bez náležitého legislatívneho základu a relevantného zdôvodnenia vo svojich dôsledkoch popiera zákaz diskriminácie a rovnosť účastníkov konania, zakotvený v Listine základných práv a slobôd. Predpokladom oslobodenia od súdnych

poplatkov je podľa hypotézy právnej normy uvedenej v ustanovení § 138 ods. 1 O. s. p. odôvodnenosť pomermi účastníka a absencia svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatnenia alebo bránenia práva.

Argumentácia Krajského súdu v Prešove je založená na skutočnosti, že žalobca je podnikateľským subjektom a ten znáša podnikateľské riziko. Zavedením uvedenej výkladovej konštrukcie sa žalobcovi de facto, ako i de iure zjavne bez relevantného právneho dôvodu odníma možnosť konať pred súdom, keďže v zmysle uvedeného nie je v jeho prípade objektívne možné reálne žiadať o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Tvrdí, že uznesením odvolacieho súdu bol vytesnený do postavenia výlučne len formálneho žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorému v konečnom dôsledku nebude, bez ohľadu na splnenie zákonných predpokladov, oslobodenie nikdy priznané. Žiadať o oslobodenie od súdnych poplatkov sa stáva pre žalobcu vo svojej podstate objektívne nerealizovateľným a bezobsažným.

Podľa jeho názoru, ak by mal zákonodarca v úmysle uprieť podnikateľským subjektom ich procesné právo žiadať o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, výslovne by to v procesnoprávnom predpise zakotvil.

Na záver poukázal na rozhodnutia súdov Českej republiky a na komentáre, podľa ktorých je možné pripustiť tiež právnickým osobám oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle ustanovenia § 138 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote stanovenej v § 240 ods. 1 O. s. p. účastníkom zastúpeným advokátom, skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom vo svojom potvrdzujúcom výroku odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Preto prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 239 O. s. p. nie je daná.

Podľa § 242 ods. 1 O. s. p. je dovolací súd povinný prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. Dovolací súd sa neobmedzil iba na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Uvedené ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z uvedených procesných väd : nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo postihnuté niektorou z uvedených väd.

Dovolateľ v dovolaní prípustnosť dovolania zakladá tým, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa dovolateľa napadnuté uznesenie trpí závažnou vadou odôvodnenia, odvolací súd nereagoval na jeho argumenty uvedené v odvolaní a tvrdí, že rozhodnutím odvolacieho súdu bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Uviedol, že súčasťou práva na

súdnu ochranu je právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dá odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom je taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Dovolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a nezistil, žeby postupom odvolacieho súdu bola žalobcovi znemožnená realizácia procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Odvolací súd rozhodol v súlade s Občianskym súdnym poriadkom a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. a v súlade s požiadavkou preskúmateľnosti. Súd nie je povinný sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberať všetkými skutočnosťami tvrdenými účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.) a účastníkovi musí dať odpoveď na zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery ním namietaného rozhodnutia v závažných otázkach.

Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní žalobcu, vychádzal z dôkazov, vykonaných pred súdom prvého stupňa. Súd prvého stupňa žalobcom predložené dôkazy vyhodnotil a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. Odvolací súd spolu rozhodnutím súdu prvého stupňa reagovali na všetky podstatné argumenty žalobcu. Tvrdenie dovolateľa, že postupom odvolacieho súdu bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nie je dôvodné. Rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa limity zákonného rozhodnutia. Súd v danom prípade postupovali v zmysle § 132 O. s. p., keď v odôvodnení vyhodnotili podstatné dôkazy, zdôvodnili a dospeli v zmysle vykonaného dokazovania k záveru. Je potrebné uviesť, že napadnutým uznesením sa v prejednávanej veci konanie nekončí, rozhoduje sa iba o poplatkovej povinnosti. Dovolateľ môže v konaní ďalej brániť svoje práva, navrhovať dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, a preto práva účastníka konania napadnutým uznesením odvolacieho súdu neboli obmedzené.

Napokon dovolateľ tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd sa ale právnym posúdením veci nedopúšťa procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je dovolacím súdom považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť len procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), zároveň je zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdov nižších stupňov žalobcovi nebolo odňaté právo konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.